

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 357/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou MAJLING & NINČÁK, s. r. o., Palárikova 14, Bratislava, IČO 35 960 728, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ján Majling, PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 9 Co 237/2019 z 18. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením č. k. 9 Co 237/2019 z 18. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) krajský súd na základe odvolania podaného oboma sporovými stranami zrušil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 C 519/2014 z 18. júla 2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd predmetným rozsudkom určil, že sporné nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), prikázal ich do výlučného vlastníctva žalobkyne, ktorú zaviazal zaplatiť sťažovateľovi ako žalovanému finančné vyrovnanie vo výške 20 550 eur.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ nesúhlasí s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pretože

- nevychádza z vykonaného dokazovania;
- aplikuje nesprávne ustanovenia zákonov, resp. ich vykladá v rozpore s hmotným právom alebo ustálenou judikatúrou;
- neodpovedá na podstatné otázky;
- jeho závery sú neodôvodnené a v rozpore s konštantnou rozhodovacou praxou;
- nerešpektuje kogentné normy.

4. Sťažovateľ predovšetkým namietal, že pri vyporiadaní BSM nemožno prihliadať na sumy peňazí, ktoré boli vyberané z účtu so spoločnými peňažnými prostriedkami, pokiaľ nešlo o prostriedky vynaložené na osobný majetok jedného z manželov alebo o prostriedky, s ktorými sa nakladalo v rozpore s § 145 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa v konaní nepoprela, že zo spoločných peňazí previedla na svoj účet sumu 19 000 eur bez súhlasu sťažovateľa. Napriek snahe sťažovateľa o vykonanie dokazovania smerujúceho k zisteniu zostatkov a pohybov na jednotlivých bankových účtoch okresný súd dopytoval tieto banky, avšak zistil len zostatky na účtoch ku dňu rozvodu. Okresný súd nedokázal zabezpečiť dôkazy o prevodoch prostriedkov na osobný účet žalobkyne, resp. urobil tak v čase, keď už tieto záznamy v banke neexistovali. Okresný súd len skonštatoval, že ku dňu zániku manželstva a BSM sa tieto financie na spoločnom účte nenachádzali, ale boli na osobnom účte žalobkyne. Na prevod takej vysokej sumy peňazí však podľa sťažovateľa bol potrebný jeho súhlas, ktorý daný nebol, a preto je taký úkon neplatný. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by tieto prostriedky použila v súlade s § 144 a nasl. Občianskeho zákonníka.

5. Predmetné pochybenie súdu prvej inštancie nenapravil ani krajský súd, ktorý uviedol, že *„ak manželia vynaložili spoločné prostriedky na ostatný majetok jedného z nich a s týmto použitím boli uzročení a vedomí si toho, že ich vrátenie do BSM bude pripadať do úvahy len pri vyporiadaní, to čo bolo vynaložené v zhode na ostatný majetok jedného z manželov, tak vylučuje, aby také vyporiadanie bolo nemorálne.“*. Uvedené odôvodnenie nemá podľa názoru sťažovateľa oporu vo vykonanom dokazovaní a nemožno ho na tento prípad aplikovať.

6. Sťažovateľ trval na tom, že ak by okresný súd riadne zabezpečil navrhované dôkazy, bolo by zrejmé, či peňažné prostriedky vo výške 19 000 eur existovali ku dňu zániku manželstva, a preto museli byť zaradené do BSM alebo neexistovali a žalobkyňa ich vynaložila na svoj osobný majetok, čo by bola povinná nahradiť, alebo s nimi nakladala v rozpore s § 145 Občianskeho zákonníka a túto sumu je potrebné zaradiť do BSM. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že sťažovateľ nepreukázal, že tieto peňažné prostriedky boli použité na osobný majetok žalobkyne, ale súčasne nespresnil, ako inak ako výpismi z účtu to mal sťažovateľ preukázať. Krajský súd úplne nelogicky skonštatoval, že sťažovateľ nepreukázal, že prostriedky vo výške 19 000 eur na jeho účte sú spoločné, keďže žalobkyňa tvrdila, že sú jej. Sťažovateľovi nie je zrejmé, prečo má preukazovať pôvod peňažných prostriedkov na svojom účte (že nie sú spoločné), ale žalobkyňa nemá preukazovať, že uvedené prostriedky patria do jej vlastníctva. Uvedený postup je podľa názoru sťažovateľa popretím rovnosti účastníkov v konaní garantovanej v čl. 47 ods. 3 ústavy.

7. Sťažovateľ ďalej argumentoval, že byt, ktorý žalobkyňa získala vyplatením bývalého manžela, sa stal jej vlastníctvom až počas manželstva so sťažovateľom, teda patrilo do BSM. Sťažovateľ pritom poskytol žalobkyňi svoje vlastné peňažné prostriedky na vyplatenie jej bývalého manžela. Nemôže byť preto pravdivé tvrdenie žalobkyne, že suma na kúpu spoločného domu vo výške 40 000 eur mala byť poskytnutá z oddelených financií a zaplatená z predaja predmetného bytu. Z uvedeného sa počas konania objavila otázka, či byt, ktorý získala žalobkyňa vyplatením bývalého manžela, patrí do BSM, a ak nie, či nejde o rozpor s dobrými mravmi (ako správne konštatoval okresný súd, ktorý neuznal investíciu žalobkyne do BSM), čo však krajský súd neuznal, ale nevyjadril sa k celkovým okolnostiam kúpy domu.

8. Krajský súd sa tiež stotožnil s námietkou žalobkyne, že okresný súd sa nevysporiadal so znaleckým posudkom Ing. Veroniky Záhovej a správou REMAX ani neposúdil, či ide o súkromné znalecké posudky alebo listinné dôkazy, čo však podľa sťažovateľa nie je pravda. Okresný súd z dôvodu rozdielnych znaleckých posudkov dal vypracovať odborné vyjadrenie znaleckej organizácii CENEKON a. s., ktorá sa k tejto rozdielnosti vyjadrila, na základe čoho okresný súd vo veci rozhodol.

9. Sťažovateľ zdôraznil, že na základe uznesenia krajského súdu bol zrušený rozsudok okresného súdu a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, pričom súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí, ktoré porušuje označené práva sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie základného práva na rovnosť v konaní sťažovateľa (čl. 47 ods. 3 ústavy) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy uznesením krajského súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a vec bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie.

11. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že s prihliadnutím na charakter argumentácie sťažovateľa ústavnému súdu chýba v konaní o ústavnej sťažnosti napádajúcej kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu právomoc poskytnúť sťažovateľovi ochranu ním označeným právam. V súvislosti s predbežným prerokovaním tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné poukázať na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

12. Úlohou ústavného súdu je v zásade posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú v zásade ako celok, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd (IV. ÚS 79/2020). Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí odvolacích súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred

všeobecnými súdmi (II. ÚS 562/2018, II. ÚS 406/2018, III. ÚS 481/2017). Takýto prieskum je pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparaovateľná v ďalšom konaní (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018).

13. Podstatou argumentácie sťažovateľa, ktorý v konaní o vyporiadanie BSM vystupuje v procesnom postavení žalovaného, je predovšetkým jeho nesúhlas so skutkovými zisteniami, ku ktorým dospeli všeobecné súdy na základe dokazovania vykonaného okresným súdom (ktorý riadne nevykonal sťažovateľom navrhované dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností), ako i nesprávnym právnym posúdením veci krajským súdom, ktorého nesprávne právne názory vyslovené v napadnutom uznesení sú pre súd prvej inštancie záväzné. Napadnuté rozhodnutie považuje sťažovateľ za arbitrárne.

14. V aktuálnom procesnom štádiu konania pred súdom prvej inštancie neprichádza do úvahy pri rešpektovaní princípu subsidiarity, z ktorého vychádza čl. 127 ods. 1 ústavy, uplatnenie právomoci ústavného súdu, keďže o veci sťažovateľa bude ďalej prebiehať konanie pred všeobecnými súdmi, pričom sťažovateľ bude v ďalšom priebehu konania disponovať účinnými právnymi prostriedkami na ochranu svojich práv. Napadnuté kasačné rozhodnutie krajského súdu nie je takým rozhodnutím, ktorým bola v jeho neprospech konečným spôsobom vyriešená právna otázka podstatná pre rozhodnutie vo veci samej, keďže krajský súd rozhodnutie okresného súdu nezrušil z dôvodu nesprávneho právného posúdenia, ale predovšetkým z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti spočívajúcej v jeho nedostatočnom odôvodnení, ako i nesprávnom vyhodnotení výsledkov dokazovania v ich vzájomnej súvislosti, čo v konečnom dôsledku bránilo krajskému súdu pristúpiť k jeho vecnému preskúmaniu. Krajský súd v odôvodnení konkretizoval skutočnosti, s ktorými sa okresný súd má vysporiadať v ďalšom rozhodnutí.

15. Podľa názoru ústavného súdu preto s prihliadnutím na dosiaľ uvedené a konkrétnu argumentáciu sťažovateľa nie je napadnuté uznesenie krajského súdu rozhodnutím spôsobilým výrazne a už nezvratným (nereparaovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ktorý bude v ďalšom priebehu konania okrem iných preň dostupných procesných postupov po rozhodnutí v predmetnej veci disponovať riadnym a poprípade aj mimoriadnym opravným prostriedkom, pokiaľ bude mieniť dotknutému rozhodnutiu oponovať. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2021

Libor Duľa
predseda senátu